

กฎหมายในชีวิตประจำวัน

ความหมายและความจำเป็นของการมีกฎหมาย

กฎหมาย คือ การกระทำของรัฐเป็น Stage action หรือ เป็นคำสั่งหรือระเบียบข้อบังคับของผู้มีอำนาจในรัฐหรือประเทศนั้นได้ออกหรือกำหนดมา เพื่อใช้บังคับความประพฤติของบุคคล หรือ ประชาชนในรัฐหรือประเทศนั้นให้ปฏิบัติตาม หากผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามแล้ว ผู้นั้นจะต้องได้รับผลอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ซึ่งเราสามารถแบ่งลักษณะกฎหมายได้ 2 ลักษณะ คือ

1. **กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Civil Law)** เป็นบทบัญญัติ หรือข้อบังคับที่เกิดขึ้นโดยผู้มีอำนาจในประเทศนั้นๆ เช่น ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ผู้มีอำนาจออกกฎหมายคือ รัฐสภา และสามารถบังคับที่ใช้บังคับได้ทั่วไป คือใช้บังคับกับทุกคนในประเทศ หากมีการฝ่าฝืน ผู้นั้นจะต้องได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ

2. **กฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร (Common Law)** หรือ จารีตประเพณี ซึ่งก็คือ เหตุผลตามธรรมชาติ / สามัญสำนึก / สิ่งที่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปร่างได้ตามความนิยม หรือลักษณะนิสัยใจคอของผู้ยึดถือปฏิบัติ เช่น ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีการสาดน้ำวันสงกรานต์ เป็นต้น

จารีตประเพณีมีความคล้ายคลึงกับกฎหมายคือต่างก็มีข้อกำหนดบังคับความประพฤติของมนุษย์ว่าควรทำอย่างนั้น ไม่ควรทำอย่างนี้ เพื่อให้สังคมนั้นอยู่กันโดยสันติสุข

ดังนั้น กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรและที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรมีความแตกต่างกันอยู่หลายประการ คือ กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจในประเทศนั้นเป็นผู้กำหนดขึ้นมา และใช้บังคับกันทั่วไปทุกคน ส่วนกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือจารีตประเพณีเป็นข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือชุมชนใดชุมชนหนึ่งเท่านั้น ประการสำคัญคือ จารีตประเพณีเป็นเรื่องการกำหนด กฎเกณฑ์ขึ้นมาโดยประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคมนั้นๆ ซึ่งเป็นหน่วยย่อยของประเทศชาติ อีกประการหนึ่ง กฎหมายนั้นเมื่อผู้ใดฝ่าฝืนย่อมได้รับผลร้ายและถูกบังคับ ลงโทษทันที แต่การฝ่าฝืนจารีตประเพณี ผู้ฝ่าฝืนเพียงแต่ได้รับผลร้ายโดยการถูกตำหนิติเตียนจากชุมชน นั้นๆ เท่านั้น

กฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน

ลำดับชั้นของกฎหมายดังกล่าวมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด รองลงมาคือ พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนด รองลงมาอีก คือพระราช กฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ จนถึงประกาศ และคำสั่งต่าง ๆ ตามลำดับชั้น โดยถือหลักว่า กฎหมายที่อยู่ในลำดับล่างจะไปขัดหรือแย้งกับกฎหมายที่อยู่ในลำดับต้นไม่ได้ ฉะนั้นกฎหมายรัฐธรรมนูญ จึงเป็นแม่บทที่ใช้เป็นหลักในการปกครองของประเทศ ถ้าหากปรากฏว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีข้อความขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับไม่ได้ โดยองค์กรที่จะทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดว่ากฎหมายฉบับใดขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ก็คือ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

สำหรับผู้มีอำนาจในการจัดให้มีรัฐธรรมนูญได้แก่ บุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจอันสูงสุดและแท้จริงในรัฐ ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ถือว่าพระมหากษัตริย์เป็นผู้ตรารัฐธรรมนูญขึ้น โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

กฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน

ในบทนี้จะกล่าวถึงกฎหมายที่เป็นในชีวิตประจำวัน ได้แก่

1. กฎหมายทะเบียนราษฎร
2. กฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล
3. กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน
4. กฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหาร
5. กฎหมายเลือกตั้ง
6. กฎหมายอาญา
7. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

1. กฎหมายทะเบียนราษฎร

1.1 คนเกิด

เมื่อมีคนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้าน หรือบิดามารดา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้แจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งแห่ง ท้องที่ ที่เกิดภายใน 15 วัน นับแต่วันเกิด

1. ให้แจ้งชื่อตัวของเด็กเกิดใหม่ พร้อมกับการแจ้งเกิด และแจ้งชื่อสกุลด้วย พร้อมสำเนาทะเบียนบ้านที่จะเพิ่มชื่อเด็ก
2. แจ้งวัน เดือน ปี และสถานที่เกิด ถ้ามีหนังสือรับรองการเกิดจากสถานพยาบาลให้นำมาแสดงด้วย

3. แจ้งชื่อตัว - ชื่อสกุลบิดา มารดาของเด็ก

4. แจ้งชื่อตัว ชื่อสกุลและที่อยู่ของผู้แจ้งการเกิด ตามหลักฐานสำเนาทะเบียนบ้าน พร้อมบัตรประจำตัวประชาชนที่นำมาแสดง (กรณีผู้แจ้งไม่ใช่บิดา - มารดา)

กรณีเมื่อมีคนเกิดนอกบ้าน ให้บิดา หรือมารดา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้แจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ ที่เกิด หรือแห่งท้องที่ที่พึงได้ใน 15 วัน นับแต่วันเกิด หรือ ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนด ให้แจ้งภายหลัง ได้ แต่ต้องไม่เกิน 30 วัน

หลักฐาน

1. สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน)
2. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง บัตรประจำตัวประชาชนของบิดามารดา (ถ้ามี)
3. หนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาล (ถ้ามี)
4. หนังสือยินยอมให้บุตรใช้ชื่อสกุลของบิดา (กรณีไม่จดทะเบียนสมรส)
5. เอกสาร "การแจ้งเกิด" (ต้องไปเอาที่เทศบาลฯ หรือสถานที่ที่พึงได้ ตามเงื่อนไขที่กำหนด)

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ผู้แจ้งยื่นเอกสารและหลักฐานต่อนายทะเบียน
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานกับทะเบียนบ้าน และลงรายการในสูติบัตร ทั้ง 3 ตอน แล้วเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียน และสำเนาทะเบียนบ้าน ฉบับเจ้าบ้าน เมื่อดำเนินการเรียบร้อยแล้ว จึงมอบสูติบัตร ตอนที่ 1 และสำเนาทะเบียนบ้าน ให้กับผู้แจ้ง

1.2 คนตาย

เมื่อมีคนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านเป็นผู้แจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตายภายใน 24 ชั่วโมง นับตั้ง แต่เวลาตาย ในกรณีไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพ จะต้องแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาพบศพ

เมื่อมีคนตายนอกบ้าน ให้ผู้ที่ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบศพ เป็นผู้แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ ที่ตาย หรือพบ ศพ หรือแห่งท้องที่ที่พึงแจ้งได้ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย หรือพบศพ ในกรณีนี้จะแจ้งต่อ พนักงานฝ่าย ปกครอง หรือตำรวจก็ได้

1. แจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล และที่อยู่ ของผู้ตายตามหลักฐานสำเนาทะเบียนบ้าน หรือบัตรประจำตัวประชาชนที่นำไปแสดง

2. แจ้งวัน เดือน ปี และสถานที่ ที่ตาย พร้อมสาเหตุการตาย ถ้ามีหนังสือรับรองสถานที่ตาย จากสถานพยาบาลให้นำไปแสดงด้วย และถ้าทราบชื่อ ตัว - ชื่อสกุลของบิดา มารดาของผู้ตายให้ แจ้งต่อนายทะเบียนด้วย

3. แจ้งการดำเนินการเกี่ยวกับศพของผู้ตายด้วยว่า จะเก็บ ฝัง เผา ทำลาย หรือย้ายศพไปไว้ที่ ไหน เมื่อไร

4. แจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล และที่อยู่ของผู้แจ้งการตายตามหลักฐานสำเนาทะเบียนบ้าน หรือบัตร ประจำตัวประชาชนที่นำมาแสดง

หลักฐาน

1. สำเนาทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชนผู้ตาย
2. หนังสือรับรองการตายจากโรงพยาบาล (ทร. 421)
3. สำเนาทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชนผู้แจ้ง
4. เอกสาร "การแจ้งตาย" (ต้องไปเอาที่เทศบาลฯ หรือสถานที่ที่พึงได้ ตามเงื่อนไขที่กำหนด)

กรณีตายผิดธรรมชาติ

การตายที่ผิดธรรมชาติ ที่ในบ้าน นอกบ้าน เช่น ถูกฆ่าตาย ตกจากที่สูง อุบัติเหตุ งูกัด เป็นต้น ต้องมีหลักฐานการชันสูตรพลิกศพจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

การแจ้งตายเกินกำหนด

หมายถึง กรณีคนตายแต่ไม่ได้แจ้งการตาย ในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีนี้ให้ผู้แจ้งการตาย ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ ที่มีการตาย หรือพบศพ โดยดำเนินการดังนี้

1. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้ว ตรวจสอบคำร้อง และเอกสารที่ผู้แจ้งนำไปแสดง แล้ว ดำเนินการเปรียบเทียบคดี ความผิดตามกฎหมายกำหนดไว้

2. สอบสวนสาเหตุจากพยานบุคคล เพื่อให้ทราบถึงวัน เวลา สถานที่ และสาเหตุการตาย และ ผู้รู้เห็นการตาย ตลอดจนสาเหตุที่ไม่มาแจ้งตายภายในเวลากำหนด

3. รวบรวมหลักฐาน และพิจารณา เมื่อเห็นว่าเชื่อถือได้ สั่งอนุญาตให้รับแจ้ง และดำเนินการ ต่อไป

4. ผู้ใดไม่มาแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง นับตั้งแต่วันที่ตายหรือพบศพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ผู้แจ้งยื่นเอกสาร และหลักฐานต่อนายทะเบียน เพื่อตรวจสอบและลงรายการในมรณบัตร
2. จำหน่ายชื่อผู้ตายออกจากทะเบียนบ้าน โดยจะประทับคำว่า "ตาย" สีแดงไว้หน้ารายการคนตาย
3. มอบมรณบัตร ตอนที่ 1 ทะเบียนบ้าน และบัตรประชาชนคืนผู้แจ้ง

การแจ้งย้ายเข้า

เมื่อมีผู้ย้ายเข้า หรือย้ายออกให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นย้ายออก โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้น

หลักฐาน

1. สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน)
2. บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้าน
3. หนังสือมอบอำนาจจากเจ้าบ้าน (ถ้ามี)
4. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน
5. ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.6) ตอนที่ 1 และ 2
6. เอกสาร "การแจ้งย้าย" (ต้องไปเอาที่เทศบาลฯ หรือสถานที่พึงได้ ตามเงื่อนไขที่

กำหนด)

กรณีที่ใบแจ้งย้ายที่อยู่สูญหาย หรือชำรุด

ผู้ย้ายเข้าสามารถขอใบแทนได้ที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ ที่ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ โดยยื่นคำร้องพร้อมสำเนาการแจ้งความประกอบเรื่อง หรือนำใบแจ้งย้ายที่อยู่ซึ่งชำรุดไปแสดง

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ยื่นเอกสารและหลักฐานต่อนายทะเบียนท้องที่ที่จะย้ายเข้า
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน และรายการใบแจ้งการย้ายที่อยู่และเพิ่มชื่อ ในทะเบียนบ้าน และสำเนาทะเบียน บ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน) โดยตรวจสอบรายการให้ถูกต้องตรงกัน และมอบสำเนาทะเบียนบ้าน และหลักฐานคืนให้ ผู้แจ้ง

การแจ้งย้ายออก

เมื่อมีผู้ย้ายเข้า หรือย้ายออกให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นย้ายออก โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้น

หลักฐาน

1. สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน)
2. บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้าน (กรณีย้ายบุคคลในบ้านออก)
3. หนังสือมอบอำนาจจากเจ้าบ้าน (ถ้ามี)
4. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบอำนาจ)
5. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ย้ายที่อยู่ กรณีแจ้งย้ายที่อยู่ของตนเอง ทั้งนี้ผู้ย้ายที่อยู่สามารถร้องขอทำหน้าที่ เจ้าบ้าน เพื่อแจ้งย้ายที่อยู่ของตนเองได้
6. เอกสาร "การแจ้งย้าย" (ต้องไปเอาที่เทศบาลฯ หรือสถานที่พึงได้ ตามเงื่อนไขที่กำหนด)

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนท้องที่ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ถึงแม้ว่าเจ้าของบ้านไม่สามารถไปแจ้งย้ายออกให้ได้ ผู้ที่อยู่สามารถขอ ทำหน้าที่เจ้าบ้าน เพื่อย้ายชื่อตนเองออกได้)

2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน และรายการบุคคลที่จะย้ายออกลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ และจำหน่ายราย การบุคคล ที่ย้ายออกในทะเบียนบ้าน และสำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน) โดยจะประทับคำว่า “ย้าย”

สำเนาเงินไว้หน้ารายการ และระบุว่าย้ายไปที่ใด

3. นายทะเบียนมอบหลักฐานการแจ้งคืนผู้แจ้งพร้อมทั้งใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตอนที่ 1 และ 2 เพื่อนำไปแจ้งย้ายเข้าต่อไป

การแจ้งย้ายปลายทาง โดยอัตโนมัติ

ผู้ที่ย้ายที่อยู่ สามารถไปแจ้งย้ายออก และย้ายเข้า ณ สำนักทะเบียนแห่งที่อยู่ใหม่ โดยไม่ต้องเดินทางกลับไป แจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิม ทั้งนี้ผู้ย้ายที่ อยู่ควรเป็นผู้แจ้งย้ายด้วยตนเอง

หลักฐาน

1. สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน) ของบ้านที่จะย้ายเข้า
2. บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้าน ที่จะย้ายไปอยู่ใหม่ พร้อมคำยินยอมเป็นหนังสือ เจ้าบ้าน
3. บัตรประจำตัวประชาชน
4. เอกสาร "การแจ้งย้ายปลายทาง" (ต้องไปเอาที่เทศบาลฯ หรือสถานที่พึงได้ ตามเงื่อนไขที่กำหนด)

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ยื่นหลักฐานต่อนายทะเบียนท้องถิ่น ที่จะย้ายเข้า
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน และลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ โดยให้ผู้แจ้งลงลายมือชื่อ ในช่องผู้แจ้งย้าย ออก และช่องผู้แจ้งย้ายเข้าสำหรับช่อง เจ้าบ้านผู้ยินยอมให้ย้ายเข้าให้เขียนชื่อ-สกุลตัวบรรจง และเสียบค่าธรรมเนียม 10 บาท
3. ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 15 วัน (สำนัทะเบียนที่ยังไม่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์)
4. ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 10 นาที (สำนัทะเบียนที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์)

กรณีที่มีการแจ้งย้ายออก - ย้ายเข้าเกินกำหนด

เมื่อมีคนในบ้านย้ายออก - ย้ายเข้า เจ้าบ้านไม่แจ้งย้ายภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่มิคนย้ายออก - ย้ายเข้า ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 1,000 บาท

2. กฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล

ตาม พรบ.ชื่อบุคคล ปี ๒๕๐๕ ได้กำหนดว่า “ผู้มีสัญชาติไทย ต้องมีชื่อตัวและชื่อสกุล และอาจจะมีชื่อรองก็ได้”

หลักเกณฑ์ในการตั้งชื่อตัว ชื่อรอง และชื่อสกุลนั้น ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดตาม พรบ.ชื่อบุคคล ปี ๒๕๐๕ ซึ่งมีดังนี้คือ

๑. ชื่อตัว ชื่อรอง ต้องไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายพระปรมาภิไธยพระนามของพระราชินีหรือราชทินนาม และต้องไม่มีคำความหมายหยาบคาย
๒. ผู้ที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ หรือผู้ที่เคยได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์นั้น โดยมิได้ถูกถอด จะใช้ราชทินนาม บรรดาศักดิ์นั้นเป็นชื่อตัว หรือชื่อรองก็ได้
๓. ชื่อสกุลต้อง
  - ๓.๑ ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายพระปรมาภิไธยพระนามของพระราชินี
  - ๓.๒ ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับราชทินนาม เว้นแต่ราชทินนามของตน ของบุพการี หรือของผู้สืบสันดาน
  - ๓.๓ ไม่ซ้ำกับชื่อสกุลที่ได้รับพระราชทานจากพระมหากษัตริย์ หรือชื่อสกุลที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว
  - ๓.๔ ไม่มีคำความหมายหยาบคาย
  - ๓.๕ ไม่มีพยัญชนะเกินกว่า สิบพยัญชนะ เว้นแต่กรณีใช้ราชทินนาม เป็นชื่อสกุล

3. กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

ตามกฎหมายไทยได้กำหนดไว้ ผู้ที่มีสัญชาติไทย ซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๗ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๑๗ ปีบริบูรณ์ ต้องมีบัตรประชาชน เพื่อที่จะทำให้สามารถทราบได้ว่าบุคคลผู้นั้นเป็นใคร อายุเท่าใด เพื่อความสะดวกในการค้นหาตัวบุคคล และประวัติของบุคคลนั้นๆ

การทำบัตรประจำตัวประชาชน (กรณีขอมีบัตรครั้งแรก)

การบริการ

1. ผู้มีสัญชาติไทย อายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ ต้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชน หากไม่มาขอมีบัตรภายใน 60 วัน จะ ถูก ปรับไม่เกิน 500 บาท
2. ยื่นคำขอที่อำเภอ กิ่งอำเภอ เขต หรือเทศบาล ที่ตนเองมีชื่อในทะเบียนบ้าน
3. ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด

หลักฐาน

1. สำเนาทะเบียนบ้าน
2. แสดงหลักฐานอื่นที่ทางราชการออกให้ เช่น ใบเกิด ใบสูติ เพื่อแสดงว่าเป็นบุคคลเดียวกับผู้มีชื่อในทะเบียนบ้าน
3. กรณีเป็นบุตรบุคคลต่างด้าว ต้องมีหนังสือสำคัญประจำตัวบุคคลต่างด้าว ของบิดา และมารดาแสดงด้วย
4. กรณีไม่มีหลักฐานตามข้อ 2 ให้นำเจ้าบ้านหรือบุคคลที่น่าเชื่อถือมารับรอง
5. เอกสาร "ขอทำบัตรประจำตัวประชาชน ครั้งแรก " (ต้องไปเอาที่เทศบาลฯ หรือสถานที่พึงได้ ตามเงื่อนไขที่กำหนด)

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ยื่นหลักฐานต่อนายทะเบียนท้องที่ ที่จะทำบัตรประชาชน "ครั้งแรก"
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน และลงรายการในใบทำบัตรประชาชน "ครั้งแรก" โดยให้ผู้ทำบัตรลงลายมือชื่อ ในช่อง ทำบัตรประชาชน เจ้าบ้านผู้ยินยอมให้ทำบัตร และเปลี่ยนคำนำหน้า (โดยเฉพาะผู้หญิง จาก เด็กหญิง เป็น นางสาว) โดยจะต้องเขียนชื่อ-สกุลตัวบรรจง และเสียค่าธรรมเนียม 5 บาท
3. ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 15 วัน (สำนักทะเบียนที่ยังไม่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์)
4. ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 10 นาที (สำนักทะเบียนที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์)

การทำบัตรประจำตัวประชาชน (กรณีทำบัตรเดิมหาย, ชำรุด)

1. กรณีที่ทำบัตรหาย, ชำรุด, เปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล หรือบุคคลที่ได้รับการยกเว้น ไม่ต้องมีบัตรประชาชนมาขอ ทำบัตร เสียค่าธรรมเนียม 20 บาท

2. บัตรหมดอายุ ไม่เก็บค่าธรรมเนียม แต่ถ้าบัตรหมดอายุเกิน 60 วันจะต้องถูกปรับ 30 บาท

3. สามารถไปขอยื่นคำขอได้ที่อำเภอ กิ่งอำเภอ เขต หรือเทศบาล ที่ตนเองมีชื่อทะเบียนอยู่

หลักฐาน

1. ให้นำทะเบียนบ้าน, สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนเดิมที่ได้ถ่ายเอกสารเก็บไว้

2. พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ เช่น กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน หรือข้าราชการ

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ยื่นเอกสารหลักต่อ เจ้าหน้าที่บริเวณ โต๊ะรับคำร้อง

2. รับบัตรคิว

3. แจ้งความบัตรหาย ณ อำเภอ กิ่งอำเภอ เขต หรือเทศบาล ที่ตนเองมีชื่อทะเบียนอยู่ (หรือไปแจ้งความบัตรหาย จากสถานีตำรวจก็ได้)

4. กฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหาร

การรับราชการทหารเป็นหน้าที่ตามกฎหมายของพลเมืองไทย ซึ่งเรื่องนี้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗

การรับราชการทหารมี ๔ ประเภท คือ

๑. การรับราชการทหารกองเกิน

๒. การรับราชการทหารกองประจำการ

๓. การรับราชการทหารกองหนุน

๔. การรับราชการทหารประจำการ

ชายที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายมีหน้าที่เข้ารับราชการทุกคนตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗

ทหารกองเกิน หมายความว่า ผู้ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว

ทหารประจำการ หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนกองประจำการและได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด

ทหารกองหนุน หมายความว่า ทหารที่ปลดออกจากกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนด หรือทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการศึกษาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นกองหนุน (โดยปกติจะพ้นราชการทหารกองหนุนเมื่ออายุครบ ๔๖ ปีบริบูรณ์ ยกเว้นผู้ที่ผ่านการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร)

๑) การลงบัญชีทหารกองเกิน มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๑. ชายซึ่งมีสัญชาติไทย เมื่ออายุย่างเข้าสิบแปดปีในพุทธศักราชใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในพุทธศักราชนั้น ผู้ที่ไม่สามารถไปลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ให้นายอำเภอสอบสวน เมื่อเห็นว่าถูกต้อง ให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ ถ้าไม่มีผู้มาแจ้งแทน ให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงชัดเจน ไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน

๒. ในเดือนกันยายนของทุกปี ให้นายอำเภอจัดการประกาศให้ผู้ที่มิอายุถึงเกณฑ์ที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกิน ไปลงบัญชีทหารกองเกิน

บุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องไปแสดงตนต่อนายอำเภอในการลงบัญชีทหารกองเกินได้แก่ สามเณรเปรียญ หรือผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือคุมขังของเจ้าพนักงาน แต่ให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบขอรับการยกเว้นที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒) การเรียกคนเข้ากองประจำการ

ทหารกองเกินเมื่ออายุย่างเข้ายี่สิบเอ็ดปีในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในพุทธศักราชนั้น ผู้ใดไม่สามารถไปรับหมายเรียกด้วยตัวเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเชื่อถือได้ไปรับหมายเรียกแทนถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงชัดเจน

๓) บุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ได้แก่

๑. พระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวน ซึ่งเป็นนักธรรมตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

๒. นักบวชศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและผู้ว่าราชการจังหวัดออกไปสำคัญให้ไว้

๓. บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาชีพทหาร

๔. นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม

๕. ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือ หรือวิชาการต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัดออก ใบสำคัญให้ไว้

๖. นักศึกษาของศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ

๗. นักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม

๘. บุคคลซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ

๙. บุคคลซึ่งได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกครั้งเดียวตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือ เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกหลายครั้งรวมกันตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือเคย ถูกศาลพิพากษาให้กักกัน

5. กฎหมายเลือกตั้ง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการ เลือกตั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและ เสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 33 มาตรา 35 มาตรา 41 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง กฎหมายจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550”

มาตรา 2 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราช กิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เลือกตั้ง” หมายความว่า เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า รวมถึง หน่วยออกเสียงประชามติ

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึง กรุงเทพมหานคร

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา 5 ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

5.1. สิทธิในการเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิและบัญชีรายชื่อ มาตรา 20 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและมีหน้าที่ไปใช้สิทธิ

ค่าใช้จ่ายและวิธีหาเสียง มาตรา 21 ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไป

การลงคะแนนเลือกตั้ง ใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้ประจำ แต่ละเขตเลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

การนับคะแนนประกาศผล ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งพิจารณาเห็น เหตุว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งเจ้านั้นมิใช่เหตุอันสมควร

การลงทะเบียนผู้อยู่นอกเขต ให้รีบแจ้งให้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาระเบียบการพิจารณาการแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศใน

การคัดค้านการเลือกตั้ง ราชกิจจานุเบกษา ในการนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด รายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิ

บทกำหนดโทษ เลือกตั้ง ไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้ด้วย

ในการแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะทำเป็นหนังสือชี้แจงเหตุดังกล่าวและ มอบหมาย ให้บุคคลใดไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งแทนหรือจัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ก็ได้

ได้ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งปิดประกาศรายชื่อบุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่ที่จะรับแจ้งเหตุ และวิธีการแจ้งเหตุไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชน หนาแน่นที่เห็นสมควร

มาตรา 22 เมื่อครบกำหนดสามสิบวันหลังจากวันเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา 21 หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุ นั้นมิใช่เหตุอันสมควร เพื่อให้ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าวแจ้งเหตุ ที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศ และให้บุคคลซึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นสุดของการแจ้งเหตุดังกล่าว แล้วแจ้งผล การพิจารณาให้ผู้แจ้งเหตุทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ให้นำมาตรา 21 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม มาตรา 23 ในกรณีที่มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 21 หรือมาตรา 22 หรือแจ้งเหตุแล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นบุคคลซึ่งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควร ที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามมาตรา 68 วรรคสองของรัฐธรรมนุญ ให้ผู้นั้นเสียสิทธิการได้รับความช่วยเหลือ จากรัฐตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด

5.2 ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

มาตรา 40 เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตการเลือกตั้งใดจนถึงวัน

ผู้มีสิทธิและบัญชีรายชื่อ เลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้

ผู้สมัครและการรับสมัคร มาตรา 41 ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายและวิธีหาเสียง ในการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

การลงคะแนนเลือกตั้ง (1) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแต่ละคนที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง การนับคะแนนประกาศผล (2) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ในกรณีที่ผู้สมัครในบัญชีรายชื่อของการลงทะเบียนอยู่นอกเขต พรรคการเมืองใดได้ใช้จ่ายไปเพื่อการเลือกตั้งเป็นจำนวนเท่าใดให้นับรวมเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองด้วย

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ในการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยหรือกับหัวหน้าพรรคคัดค้านการเลือกตั้ง พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง

บทกำหนดโทษ

ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ค่าใช้จ่าย

ดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใดๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อ ประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยความยินยอมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณ ตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้นๆ

มาตรา 42 ให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี แต่งตั้งบุคคลใดที่เห็นสมควรเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้งเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบ

ชอบในการจัดทำและรับรองความถูกต้องของบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัคร หรือของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งนั้น

การจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของสมุห์บัญชีเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง

กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 43 ภายในกำหนดเก้าสิบวันหลังจากวันประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนหรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัคร

แบบบัญชีรายชื่อต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายที่สมุห์บัญชีเลือกตั้งจัดทำขึ้นและผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง

แล้วแต่กรณี ได้รับรองความถูกต้อง บัญชีรายรับและรายจ่ายอย่างน้อยต้องประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไปแล้ว

และยังที่ค้างชำระรวมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งแล้วให้ประกาศผลการตรวจสอบ

รายการค่าใช้จ่ายนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้ง ว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด ให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะได้พิจารณาเสร็จสิ้น

มาตรา 44 ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ด้วยวิธีการดังนี้

(1) จัดทำให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(2) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(3) ทำการโฆษณา หาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่างๆ

(4) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(5) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จหรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือ พรรคการเมืองใด

มาตรา 45 ห้ามมิให้ผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง เพื่อการเลือกตั้ง หรือนำกลับมาจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้งคดขยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้าง ซึ่งต้องเสียตามปกติ เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดบัพัญญัติ ในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา 46 ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้งหรือกระทำการใดๆเพื่อประโยชน์ แห่งการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ทั้งนี้เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการ ช่วยเหลือ ราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา 47 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใดๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่งมิได้หมายความว่ารวมถึงการปฏิบัติ

หน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองโดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการ กระทำจะเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตาม วรรคหนึ่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าจะอาจเป็นคุณหรือ โทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ในการนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีพฤติกรรมอันอาจเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราวหรือสั่งให้ประจำ กระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้ง ใดเขตเลือกตั้งหนึ่งได้

มาตรา 48 ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใดๆ ไม่ว่าจะเป็คุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือ พรรคการเมืองใดนับตั้งแต่วันที่ 18.00 นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

มาตรา 49 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการประชุมหารือระหว่างหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อพิจารณากำหนดวิธีการในการให้รัฐสนับสนุนการเลือกตั้งในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดให้มีการจัดสถานที่ปิดประกาศและที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณซึ่งเป็นของรัฐ ให้เพียงพอและเท่าเทียมกันในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครทุกคนและพรรคการเมืองทุกพรรค

(2) การพิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ไปให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

(3) การกำหนดให้มีสถานที่สำหรับให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองใช้ในการโฆษณาหาเสียงได้อย่างเท่าเทียมกัน ในการนี้รัฐอาจจัดให้มีการแสดงหรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิ

เลือกตั้งมาฟังการโฆษณาหาเสียงด้วยก็ได้ แต่ต้องมีใช่เป็นการจัดให้มีเพื่อการสนับสนุนผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใดโดยเฉพาะ

(4) การกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาให้พรรคการเมืองโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หรือการไปออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งจะต้องจัดให้ทุกพรรคการเมืองมีโอกาสเท่าเทียมกัน

(5) การสนับสนุนของรัฐในกิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา 50 ห้ามมิให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นอกจากรัฐจัดที่ปิดประกาศและที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ในสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ จัดสรรเวลาออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ให้แก่พรรคการเมือง หรือกระทำการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้รัฐสนับสนุน

มาตรา 43 ภายในกำหนดเก้าสิบวันหลังจากวันประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนหรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชี รายชื่อต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายที่สมุห์บัญชีเลือกตั้งจัดทำขึ้นและผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ได้รับรอง ความถูกต้อง บัญชีรายรับและรายจ่ายอย่างน้อยต้องประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไปแล้วและยังที่ค้างชำระ รวมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประกาศผลการตรวจสอบ รายการค่าใช้จ่ายนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนเงิน ค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะได้พิจารณาเสร็จสิ้น

มาตรา 44 ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

(1) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(2) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(3) ทำการโฆษณา หาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่างๆ

(4) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(5) หลอกลวง บังคับ บู่เชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือ พรรคการเมืองใด

มาตรา 45 ห้ามมิให้ผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง เพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับมาจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้าง ซึ่งต้องเสียตามปกติ เพื่อจงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา 46 ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้งหรือกระทำการใดๆ เพื่อประโยชน์แห่งการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยเหลือราชการ

หรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา 47 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใดๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่งมิได้หมายความว่ารวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองโดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ในการนี้ให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมอันอาจเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือ พรรคการเมืองใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราวหรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งได้

มาตรา 48 ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใดๆ ไม่ว่าจะเป็นคนหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ใดนับตั้งแต่วันที่ 18.00 นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

มาตรา 49 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการประชุมหารือระหว่างหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อ

พิจารณากำหนดวิธีการในการให้รัฐสนับสนุนการเลือกตั้งในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดให้มีการจัดสถานที่ปิดประกาศและที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณซึ่งเป็นของรัฐ ให้เพียงพอและ

เท่าเทียมกันในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครทุกคนและพรรคการเมืองทุกพรรค

(2) การพิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งไปให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

(3) การกำหนดให้มีสถานที่สำหรับให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองใช้ในการโฆษณาหาเสียงได้อย่างเท่าเทียมกัน ในการนี้รัฐอาจจัดให้มีการแสดงหรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาฟังการโฆษณาหาเสียงด้วยก็ได้ แต่ต้องมีค่าใช้จ่ายให้

เพื่อการสนับสนุนผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดโดยเฉพาะ

(4) การกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาให้พรรคการเมืองโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หรือ

การไปออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งจะต้องจัดให้ทุกพรรคการเมืองมีโอกาสเท่าเทียมกัน

(5) การสนับสนุนของรัฐในกิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา 50 ห้ามมิให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นอกจากรัฐจัดที่ปิดประกาศและที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ในสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ จัดสรรเวลาออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ให้แก่พรรคการเมืองหรือกระทำ กิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้รัฐสนับสนุน

5.3 การลงคะแนนเลือกตั้งสำหรับผู้อยู่นอกเขตเลือกตั้ง

มาตรา 79 ในการเลือกตั้ง สำหรับผู้อยู่นอกเขตเลือกตั้งนอกจากที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในส่วนนี้แล้ว ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในผู้มีสิทธิและบัญชีรายชื่อ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้สมัครและการรับสมัคร มาตรา 80 ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายและวิธีหาเสียง ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลา การลงคะแนนเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน การนับคะแนนประกาศผล ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการอำนวยความสะดวก การลงทะเบียนผู้อยู่นอกเขต เพื่อป้องกันการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อ

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง การคัดค้านการเลือกตั้ง มาตรา 81 ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งหรือจะ บทกำหนดโทษ เดินทางไปนอกเขตเลือกตั้งที่ตนต้องไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ให้แจ้งความประสงค์การขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของผู้แจ้งความประสงค์ตามวรรคหนึ่ง แล้ว ถ้าเห็นว่าถูกต้อง ให้กำหนดที่เลือกตั้งกลางที่ผู้นั้นจะใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง และแจ้งให้คณะกรรมการประจำ หน่วยเลือกตั้งที่ผู้นั้นมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบและหมายเหตุสถานที่ที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งความประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง สถานที่และจำนวนที่เลือกตั้งกลางและวันที่

กำหนดให้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการประจำที่เลือกตั้งกลาง รวมทั้งกำหนดการจัดทำบัญชีรายชื่อ ผู้เลือกตั้งของที่เลือกตั้งกลางและลักษณะที่เลือกตั้งกลาง หีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้ง และบัตรเลือกตั้ง วิธีการ

ลงคะแนน การเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งและกิจการอื่นที่จำเป็นเพื่อใช้เฉพาะในการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งกลางได้ตาม ความเหมาะสม

หีบบัตรเลือกตั้งของที่เลือกตั้งกลางอาจกำหนดให้มีลักษณะที่แตกต่างจากหีบบัตรเลือกตั้งตาม มาตรา 51 หรือใช้วิธีอื่น แทนการใช้หีบบัตรเลือกตั้งเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะการลงคะแนนได้

มาตรา 82 ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นทหารประจำการ ทหารกองประจำการ ตำรวจ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน หรือ ข้าราชการ และได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือเกี่ยวกับความมั่นคง ปลอดภัยของประเทศนอกที่ตั้งปกติที่ตนมีภูมิลำเนา ถ้าผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าวตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันหรือเทียบเท่า ขึ้นไปเห็นว่าบุคคลดังกล่าว ไม่อาจไปลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่บุคคลนั้นมีสิทธิได้ ให้แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ทราบเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา 81 มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา 83 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแต่ในวันเลือกตั้งผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ในวันเลือกตั้ง หรือประเทศที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศ กำหนด การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรตามวรรคหนึ่ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องแจ้งความประสงค์การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งต่อบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง เพื่อรับบัตรประจำตัวผู้เลือกตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งความประสงค์การใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 84 ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่แจ้งความประสงค์ตามมาตรา 83 ใช้สิทธิ ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์ก็ได้ การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา 85 การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งตามส่วนที่ 9 นี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการล่วงหน้าเพื่อนำบัตรเลือกตั้ง มานับรวมในวันเลือกตั้งได้ เว้นแต่มีความจำเป็นเฉพาะท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้

ในกรณีที่หีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งจากนอกราชอาณาจักรส่งมาถึงสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งใดหลังจากเริ่มนับคะแนนแล้ว ให้ถือว่าหีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งนั้นส่งมาถึงเกินกำหนดเวลา และมีให้นับ คะแนนบัตรเลือกตั้งจากหีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งนั้น

6. กฎหมายอาญา

6.1 ความหมายของกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่รวมเอาลักษณะความผิดต่าง ๆ และกำหนดบทลงโทษมาบัญญัติขึ้น ด้วยมีจุดประสงค์จะรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคม การกระทำที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสังคม หรือคนส่วนใหญ่ของประเทศถือว่าเป็นความผิดทางอาญาหากปล่อยให้มีการแก้แค้นกันเองหรือ ปล่อยให้ผู้กระทำผิดแล้วไม่มีการลงโทษจะทำให้มีการกระทำความผิดทางอาญามากขึ้นสังคมก็จะขาด ความสงบสุข

ความรับผิดชอบในทางอาญาหรือการกระทำความผิดทางอาญาซึ่งจะเกิดผลร้ายทำให้ถูกลงโทษ นอก

จากจะต้องเป็นการกระทำที่มีกฎหมายบัญญัติว่า เป็นความผิดแล้วผู้กระทำผิดยังต้องทำไปด้วยเจตนาด้วย ยกเว้นการกระทำบางชนิดที่มีกฎหมายเขียนไว้ชัดเจนว่า แม้กระทำโดยไม่เจตนา หรือกระทำ โดยประมาทก็ต้องรับผิดชอบ

เจตนา คือ การกระทำผิดทางอาญาที่ผู้กระทำรู้อยู่แล้วว่าสิ่งที่ตนทำนั้นเป็นความผิดแล้วยังทำลงไปทั้ง ๆ ที่รู้สำนึกในการที่กระทำ

ประมาท คือ การกระทำที่ผู้กระทำมิได้ตั้งใจให้เกิดผลร้ายแก่ใคร แต่เนื่องจากกระทำโดยไม่ระมัดระวังหรือระมัดระวังไม่เพียงพอ ทำให้เกิดผลร้ายแก่ผู้อื่น

ไม่เจตนา คือ การกระทำที่ผู้กระทำตั้งใจทำเพื่อให้เกิดผลอย่างหนึ่ง แต่ผลเกิดขึ้นมากกว่าที่ตั้งใจไว้ พยายามกระทำความผิด คือผู้กระทำความผิดได้ลงมือกระทำความผิดแต่กระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล

ตัวการ คือ กรณีที่ความผิดได้เกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำ

ความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการ

ผู้สนับสนุน คือ ผู้ที่กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด

ความผิดต่อแผ่นดิน คือ ความผิดในทางอาญาในเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่นอกจากจะมีผลต่อตัวผู้รับผลร้ายแล้วยังมีผลกระทบต่อสังคมเสียหายอีกด้วย และยอมความไม่ได้

ความผิดต่อส่วนตัว คือ ความผิดในทางอาญาซึ่งไม่ได้มีผลร้ายกระทบต่อสังคมโดยตรง หากตัว

ผู้รับผลร้ายไม่ติดใจเอาความแล้ว รัฐก็ไม่อาจยื่นมือเข้าไปดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้และถึงแม้จะ
ได้ดำเนินคดีไปบ้างแล้ว เมื่อตัวผู้เสียหายพอใจยุติคดีเพียงใดก็ยอมทำได้ด้วยการถอนคำร้องทุกข์
ถอนฟ้อง หรือยอมความได้

สภาพบังคับทางอาญา

"บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้น
บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่
บัญญัติไว้ในกฎหมาย"

หลักดังกล่าวนี้เป็นหลักสภาพบังคับทางอาญาที่สำคัญซึ่งอาจจะถือได้ว่าเป็นหัวใจของ
กฎหมายอาญา หลักนี้ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของกฎหมายอาญาเอาไว้ 4 ประการ คือ

1. กฎหมายอาญาต้องชัดเจนแน่นอน
2. ห้ามใช้กฎหมายจารีตประเพณีลงโทษทางอาญาแก่บุคคล
3. ห้ามใช้กฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งลงโทษทางอาญาแก่บุคคล
4. กฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลัง

โทษทางอาญาหรือสภาพบังคับทางอาญานั้น มีผลหรือมาตรการที่รุนแรงในเรื่องการจำกัดสิทธิ
ในร่างกาย ดังนั้นจะต้องมีความชัดเจนแน่นอน ไม่กำกวม ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายแพ่งกล่าวคือ
ในกฎหมายแพ่งนั้นมีหลักอยู่ว่าจะปฏิเสธว่าไม่มีกฎหมายมาปรับใช้ไม่ได้ส่วนกฎหมายอาญานั้น
จะอุดช่องว่างของกฎหมายโดยการเทียบเคียงบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในทางที่เป็นโทษไม่ได้
แต่ในทางที่เป็นคุณแล้วยอมกระทำใ้บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาเมื่อมีการกระทำ ดังนี้

1) กระทำโดยเจตนา เป็นการกระทำโดยผู้กระทำรู้สำนึก คือ ผู้กระทำรู้สำนึกในการ
เคลื่อนไหวร่างกายของตนเอง ในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผลที่เกิดตามที่ได้คิดไว้ หรือ
ผู้กระทำยอมเสี่ยงเห็นผลในการกระทำนั้น

ตัวอย่างที่ 1 นายสมชายและนางสมทรงเกิดมีปากเสียงทะเลาะกันอย่างรุนแรง และถึงขั้นทำ
ร้ายร่างกายกัน นางสมทรงเห็นว่าตัวเองไม่สามารถที่จะสู้แรงของนายสมชายได้ จึงได้คว้ามีด
ปลายแหลมที่อยู่ข้างๆ แขนงนายสมชายที่ห้องจำนวน 5 ครั้ง นายสมชายถึงแก่ความตายทันที
นางสมทรง มีความผิดฐานเจตนาฆ่านายสมชาย

ตัวอย่างที่ 2 เก้ากับกุ่มเป็นเพื่อนกัน เก้าพูดจาด่าว่ากุ่มที่ไปเที่ยวกับเอกชายหนุ่มคนรักของเก้า กุ่ม
โกรธมากจึงใช้รองเท้าส้นสูงของเธอฟาดศีรษะของเก้าจนเลือดไหล

กุ่มมีความผิดฐานเจตนาทำร้ายร่างกายเก้า

2) กระทำโดยไม่เจตนา การกระทำโดยไม่เจตนาเป็นการกระทำโดยรู้สำนึก แต่ผู้กระทำไม่ประสงค์ต่อผลหรือไม่อาจเล็งเห็นผลของการกระทำว่าจะเกิดขึ้น

ตัวอย่าง นายโอกาสและนายสมชายนั่งดื่มสุราร่วมกันจนเมา แล้วเกิดมีปากเสียงกัน นายโอกาสได้เถียงสู้นายสมชายไม่ได้ นายโอกาสจึงชกนายสมชายล้มลงศีรษะฟาดพื้นถึงแก่ความตาย นายโอกาส มีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา

3) กระทำโดยประมาท การกระทำด้วยความผิดไม่ใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

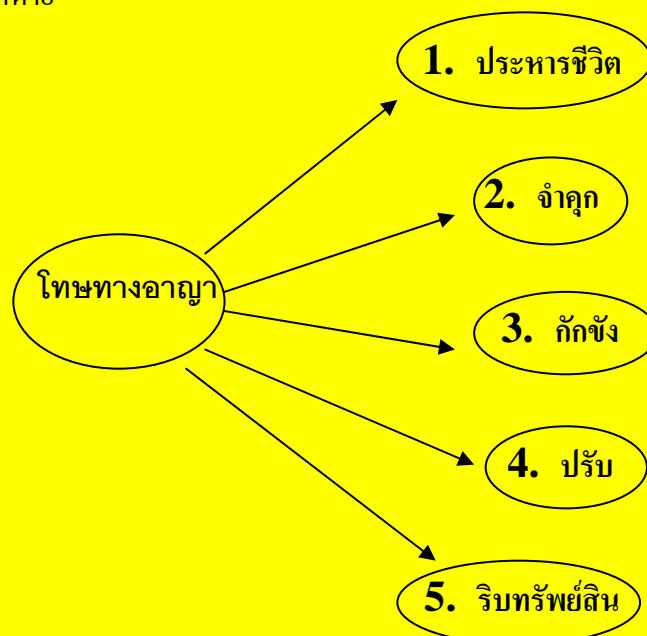
ตัวอย่าง นายสันตินำมีดคัตเตอร์ออกมาเล่น โดยแกว่งโยนเล่นไปมาหยอกล้อกับนายขรรจงซึ่งเป็นเพื่อนรัก ปรากฏว่าสันติโยนมีดคัตเตอร์ไปถูกแขนนายขรรจงเป็นแผลกว้าง

นายสันติย่อมมีความผิดฐานประมาททำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

โทษทางอาญา

โทษสำหรับกระทำความผิดทางอาญา มีดังนี้

โทษสูงสุดทางอาญา คือ โทษประหารชีวิต ซึ่งผู้ที่ถูกประหารชีวิตจะถูกนำไปนิตยหาหรือสารพินัยให้ตาย

7. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมายถึง กฎหมายที่รวมเอาบทบัญญัติที่เกี่ยวกับเรื่อง
ในทางแพ่งและพาณิชย์มาไว้ด้วยกันเป็นหมวดหมู่ จัดระเบียบให้เข้ากัน การจัดทำกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ของไทย เริ่มตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. 2535

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีเนื้อหาอยู่ทั้งหมด 6 บรรพ ที่หมายถึง 6 หมวดหมู่ใหญ่ ๆ เรียง
ตามลำดับดังนี้

บรรพที่ 1 ว่าด้วยหลักทั่วไป

บรรพที่ 2 ว่าด้วยหนี้

บรรพที่ 3 ว่าด้วยเอกเทศสัญญา

บรรพที่ 4 ว่าด้วยทรัพย์สิน

บรรพที่ 5 ว่าด้วยครอบครัว

บรรพที่ 6 ว่าด้วยมรดก

คำว่า "บรรพ" หมายถึง หมวดหมู่ใหญ่ของกฎหมาย หมวดหมู่ที่ย่อยลงมาจากบรรพ คือ ลักษณะ
เช่น

บรรพ 1 หลักทั่วไป แบ่งออกเป็นลักษณะบุคคล ลักษณะทรัพย์สิน ลักษณะนิติกรรม เป็นต้น

หลักกฎหมายว่าด้วยครอบครัว

1. การหมั้น

ชายและหญิงจะทำการหมั้นกันได้ต่อเมื่อต่างมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด อายุไม่ถึง
17 ปีบริบูรณ์ การหมั้นนั้นย่อมเป็นโมฆะ การหมั้นจะต้องมีของหมั้นและจะต้องส่งมอบหรือโอน
ทรัพย์สิน อันเป็นของหมั้นแก่หญิงและตกเป็นสิทธิแก่หญิงทันที การหมั้นจะต้องได้รับความ
ยินยอมดังต่อไปนี้

1. บิดาและมารดาในกรณีที่มิทั้งบิดามารดา

2. บิดาหรือมารดาในกรณีที่บิดาหรือมารดาตายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกถอนอำนาจ
ปกครอง

3. ผู้รับบุตรบุญธรรม ในกรณีที่ผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรม

4. ผู้ปกครอง ในกรณีที่ไม่มีบุคคลซึ่งอาจให้ความยินยอมตามข้อ 1 2 3 ได้การหมั้นที่

ทำโดย ปราศจากความยินยอมดังกล่าวเป็นโมฆะ

2. การสมรส

การสมรสจะทำได้ต่อเมื่อชายและหญิงมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ แต่ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรศาลอาจ อนุญาตให้ทำการสมรสก่อนได้ และการสมรสจะถือว่าชอบด้วยกฎหมาย ก็ต่อเมื่อมีการจดทะเบียน สมรสกันแล้ว

ประโยชน์ของการจดทะเบียนสมรส

1. เป็นหลักประกันความมั่นคงว่า เมื่อคู่สมรสได้จดทะเบียนสมรสกันแล้ว สามีหรือภรรยาจะ ไปจดทะเบียนสมรสอีกไม่ได้ ถ้ามีการจดทะเบียนสมรสอีกฝ่ายหนึ่งยกขึ้นกล่าวอ้างได้ โดยไม่ต้องรอ ให้ศาลพิพากษาเสียก่อน

2. ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้

3. ชายหญิงที่อายุ 17 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ เมื่อจดทะเบียนสมรสโดยชอบด้วย กฎหมายแล้ว ก็กลายเป็นผู้บรรลุนิติภาวะคือ สามารถทำกิจการงานได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอม จากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง แม้จะหย่ากันในภายหลังก็ยังบรรลุนิติภาวะอยู่อย่าง เดิม

3. ทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา

ทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา 2 ประเภท

3.1 สินส่วนตัว ได้แก่ทรัพย์สินที่ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอยู่ก่อนสมรส เป็นเครื่องใช้สอยส่วนตัว เครื่องแต่งกาย หรือเครื่องประดับกายตามสมควรแก่ฐานะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้มาระหว่างสมรส โดยการรับมรดก หรือโดยการให้โดยเสน่หา ของหมั้น

3.2 สินสมรส

ได้แก่ ทรัพย์สินที่ คู่สมรสได้มาในระหว่างสมรส ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้มาระหว่างสมรสโดย พิษัยกรรม หรือโดยการให้เป็นหนังสือ เมื่อพิษัยกรรมหรือหนังสือยกให้ระบุว่าสินสมรส เป็น ดอกผลของสินส่วนตัว ถ้ากรณีเป็นที่สงสัยว่าทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นสินสมรสหรือไม่ให้ สันนิษฐาน ไว้ก่อนว่าเป็นสินสมรส

4. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

4.1 สามีภรรยาต้องอยู่กินกันฉันสามีภรรยา และต้องช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูกันตาม ความสามารถ และฐานะของตน

4.2 บุตรมีสิทธิใช้นามสกุลของบิดาและมีสิทธิรับมรดกของบิดา

4.3 บิดามารดาต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตร จนกระทั่งบุตรบรรลุนิติภาวะต้องให้การศึกษาแก่บุตร แม้บุตรจะอายุ 20 ปีแล้ว แต่พิการและหาเลี้ยงตัวเองไม่ได้ ก็ยังต้องอุปการะ เมื่อบุตรบรรลุนิติภาวะแล้ว ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา

4.4 บุตรจะฟ้องบุพการีของตนไม่ได้

4.5 บิดามารดามีอำนาจปกครองบุตร ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ

4.6 บุคคลที่จะรับผู้อื่นเป็นบุตรบุญธรรมได้ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี และต้องแก่กว่าผู้ที่จะมา เป็น บุตรบุญธรรมอย่างน้อย 15 ปี

4.7 บุตรบุญธรรมย่อมมีฐานะเช่นเดียวกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้รับบุตรบุญธรรม นิติกรรม การใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัครมุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้น ระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ (ประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย์ มาตรา 149)

2. นิติกรรมและสัญญา

ปัจจุบันความจำเป็นของบุคคลต่าง ๆ ในการก่อนิติสัมพันธ์มีความแพร่หลายมากขึ้น โดย บุคคลนั้นอาจเกี่ยวพันในฐานะของผู้ให้สัญญาหรือผู้รับสัญญา ซึ่งแล้วแต่สถานะ เจตนาธรรม หรือ วัตถุประสงค์ ในการทำสัญญานั้น ซึ่งก่อนที่จะมีการก่อนิติสัมพันธ์นั้น ควรทราบความหมาย ประเภท องค์ประกอบต่าง ๆ ในการก่อนิติสัมพันธ์ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

นิติกรรม

มีความหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือ การใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วย กฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลเพื่อก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ (ป.พ.พ.ม. 149)

กล่าวโดยย่อ นิติกรรม คือ การกระทำของบุคคลโดยชอบด้วยกฎหมายและมุ่งต่อผลใน กฎหมาย ที่จะเกิดขึ้นเพื่อการก่อสิทธิ เปลี่ยนแปลงสิทธิ โอนสิทธิ สงวนสิทธิ สงวนสิทธิ และ ระงับซึ่งสิทธิ เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญากู้เงิน สัญญาจ้างแรงงาน สัญญาให้และพินัยกรรม เป็นต้น

ประเภทของนิติกรรม จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

นิติกรรมฝ่ายเดียว ได้แก่ นิติกรรมซึ่งเกิดขึ้นโดยการแสดงเจตนาของบุคคลฝ่ายหนึ่งฝ่ายเดียว และ มีผลตามกฎหมาย ซึ่งบางกรณีก็ทำให้ผู้ทำนิติกรรมเสียสิทธิได้ เช่น การก่อตั้งมูลนิธิ คำมั่น

โฆษณาจะให้รางวัล การรับสภาพหนี้ การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ลูกหนี้ ค้ำประกันจะซื้อหรือจะขาย การทำพินัยกรรม การบอกกล่าวบังคับจำนอง เป็นต้น

นิติกรรมสองฝ่าย (นิติกรรมหลายฝ่าย) ได้แก่ นิติกรรมซึ่งเกิดขึ้นโดยการแสดงเจตนาของบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปและทุกฝ่ายต่างต้องตกลงยินยอมระหว่างกัน กล่าวคือ ฝ่ายหนึ่งแสดงเจตนาทำเป็นคำเสนอ แล้วอีกฝ่ายหนึ่งแสดงเจตนาเป็นคำสนอง เมื่อคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกันจึงเกิดมีนิติกรรมสองฝ่ายขึ้น หรือเรียกกันว่า สัญญา เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญากู้ยืม สัญญาแลกเปลี่ยน สัญญาขายฝาก จำนอง จำนำ เป็นต้น

- 1.เป็นการกระทำการ การที่นิติกรรมจะเกิดขึ้นได้ต้องมีการกระทำของบุคคล
- 2.เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย หมายถึง สิ่งที่กระทำไปนั้นจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- 3.ต้องทำโดยสมัครใจ บุคคลนั้นได้กระทำไปโดยความสมัครใจของตนเอง คือ มีเจตนาที่จะทำนั่นเอง
- 4.ต้องการก่อให้เกิดผลทางกฎหมาย กล่าวคือมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่จะก่อให้เกิดผลในทางกฎหมาย
- 5.เป็นผลผูกพันระหว่างบุคคล การทำนิติกรรม ความผูกพันทางกฎหมายย่อมเกิดระหว่างบุคคลเท่านั้น
- 6.ผลนั้นก็คือความเคลื่อนไหวแห่งสิทธิ คือ มีการ ก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง ซึ่งสิทธิต่างๆ

องค์ประกอบของนิติกรรม

นิติกรรมสามารถแยกองค์ประกอบได้เป็น

- 1.องค์ประกอบที่เป็นสาระสำคัญ ได้แก่
บุคคล นิติกรรมจะเกิดขึ้นได้ต้องมีบุคคลในการทำนิติกรรม ซึ่งบุคคลที่จะทำนิติกรรมนั้นต้องมีความรู้สำนึกในสิ่งที่ตนกระทำ และมีความสามารถในการทำนิติกรรมต่างๆ ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ
วัตถุประสงค์ การทำนิติกรรมย่อมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวทางกฎหมายในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือ ระวังซึ่งสิทธิ (ป.พ.พ. ม.149)และวัตถุประสงค์ที่จะกระทำต้องไม่เป็นการพ้นวิสัยหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (ป.พ.พ. ม.150)

แบบ ในการทำนิติกรรมต้องกระทำด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะมิถุนายนบังคับให้ทำ หรือเป็นวิธีการที่เกิดจากความสมัครใจของผู้ทำนิติกรรมก็ตาม ซึ่งแบบของนิติกรรมตามที่กฎหมายบังคับไว้แบ่งเป็น 5 ชนิด ดังนี้ 1.ส่งมอบทรัพย์สิน 2.ทำเป็นหนังสือ 3.จดทะเบียนต่อเจ้าพนักงาน 4.ทำเป็นหนังสือหรือจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ 5.แบบพิเศษ

เจตนา การทำนิติกรรมจะต้องเกิดจากเจตนาของผู้ทำนิติกรรม ที่สมัครใจให้เกิดผลทางกฎหมาย เจตนาถือเป็นองค์ประกอบภายใน แยกออกได้ 3 ประการ คือ 1.เจตนาที่จะกระทำ หมายถึงเจตนาที่มุ่งถึงความประพฤติกายนอกของบุคคล ที่จะเคลื่อนไหวหรือไม่เคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อให้บุคคลอื่นทราบถึงเจตนาที่ประสงค์จะแสดง 2.เจตนาที่จะแสดงออก หมายถึง ความรู้สึกละเอียดในของผู้แสดงเจตนา และเจตนาที่จะแสดงออกนี้ย่อมมีอยู่ เมื่อข้อความหรือการกระทำถูกต้องตรงกับเจตนาภายในจิตใจของบุคคล 3.เจตนาที่จะแสดงนิติกรรม หมายถึง เจตนาอันมุ่งโดยตรงเพื่อจะให้เกิดผลในกฎหมาย

2.องค์ประกอบเสริม ได้แก่

เงื่อนไข คือการนำเอาเหตุการณ์ที่ไม่มีความแน่นอนในอนาคต มากำหนดเกี่ยวกับความเป็นผลหรือการสิ้นสุดของนิติกรรม

เงื่อนไขเวลา คือการนำเอาเวลาอันเป็นเหตุการณ์ในอนาคตที่แน่นอน มากำหนดเกี่ยวกับความเป็นผลหรือการสิ้นสุดของนิติกรรม

3. ทรัพย์สิน

มาตรา 137 ทรัพย์สิน หมายความว่า วัตถุที่มีรูปร่าง

มาตรา 138 ทรัพย์สิน หมายความว่า ทรัพย์สินและวัตถุที่ไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้

มาตรา 139 อสังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น และหมายความรวมถึงทรัพย์สินอันเกี่ยวกับที่ดิน หรือทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นด้วย

มาตรา 140 อสังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ทรัพย์สินอื่นนอกจากอสังหาริมทรัพย์ และหมายความรวมถึงทรัพย์สินอันเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นด้วย

มาตรา 141 ทรัพย์สินแบ่งได้ หมายความว่า ทรัพย์สินอันอาจแยกออกจากกันเป็นส่วนๆ ได้จริงถนัดชัดแจ้ง แต่ละส่วนได้รูปบริบูรณ์ลำพังตัว

มาตรา 142 ทรัพย์สินแบ่งไม่ได้ หมายความว่า ทรัพย์สินอันจะแยกออกจากกันไม่ได้ นอกจากเปลี่ยนแปลงภาวะของทรัพย์สิน และหมายความรวมถึงทรัพย์สินที่มีกฎหมายบัญญัติว่าแบ่งไม่ได้ด้วย

มาตรา 143 ทรัพย์สินนอกพาณิชย์ หมายความว่า ทรัพย์สินที่ไม่สามารถถือเอาได้ และทรัพย์สินที่โอนแก่กันมิได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา 144 ส่วนควบของทรัพย์สิน หมายความว่า ส่วนซึ่งโดยสภาพแห่งทรัพย์สินหรือโดยจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นเป็นสาระสำคัญในความเป็นอยู่ของทรัพย์สินนั้น และไม่อาจแยกจากกันได้ นอกจากจะทำลาย ทำให้บุบสลาย หรือทำให้ทรัพย์สินนั้นเปลี่ยนแปลงรูปทรงหรือสภาพไป เจ้าของทรัพย์สินย่อมมีกรรมสิทธิ์ในส่วนควบของทรัพย์สินนั้น

มาตรา 145 ไม้ยืนต้นเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ไม้นั้นขึ้นอยู่ ไม้ล้มลุกหรือธัญชาติอันจะเก็บเกี่ยวรวงผลได้คราวหนึ่งหรือหลายคราวต่อปีไม่เป็นส่วนควบกับที่ดิน

มาตรา 146 ทรัพย์สินซึ่งติดกับที่ดินหรือติดกับโรงเรือนเพียงชั่วคราวไม่ถือว่าเป็นส่วนควบกับที่ดินหรือโรงเรือนนั้น ความข้อนี้ให้ใช้บังคับแก่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งผู้มีสิทธิในที่ดินของผู้อื่นใช้สิทธินั้นปลูกสร้างไว้ในที่ดินนั้นด้วย

มาตรา 147 อุปกรณ์ หมายความว่า สิ่งหาทรัพย์สินซึ่งโดยปกตินิยมเฉพาะถิ่นหรือโดยเจตนาจัดแจงของเจ้าของทรัพย์สินที่เป็นประธาน เป็นของใช้ประจำอยู่กับทรัพย์สินที่เป็นประธานเป็นอาจิมเพื่อประโยชน์แก่การจัดดูแล ใช้สอย หรือรักษาทรัพย์สินที่เป็นประธาน และเจ้าของทรัพย์สินได้นำมาสู่ทรัพย์สินที่เป็นประธาน โดยการนำมาติดต่อหรือปรับเข้าไว้ หรือทำโดยประการอื่นใดในฐานะเป็นของใช้ประกอบกับทรัพย์สินที่เป็นประธานนั้น อุปกรณ์ที่แยกออกจากทรัพย์สินที่เป็นประธานเป็นการชั่วคราวก็ยังไม่ขาดจากการเป็นอุปกรณ์ของทรัพย์สินที่เป็นประธานนั้น อุปกรณ์ย่อมตกติดไปกับทรัพย์สินที่เป็นประธาน เว้นแต่จะมีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 148 ดอกผลของทรัพย์สิน ได้แก่ ดอกผลธรรมดาและดอกผลนิตินัย ดอกผลธรรมดา หมายความว่า สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของทรัพย์สิน ซึ่งได้มาจากตัวทรัพย์สิน โดยการมีหรือใช้ทรัพย์สินนั้นตามปกตินิยม และสามารถถือเอาได้เมื่อขาดจากทรัพย์สินนั้น ดอกผลนิตินัย หมายความว่า ทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่น ที่ได้มาเป็นครั้งคราวแก่เจ้าของทรัพย์สินจากผู้อื่นเพื่อการใช้ทรัพย์สินนั้น และสามารถคำนวณและถือเอาได้เป็นรายวันหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

มาตรา 137 ทรัพย์สิน หมายความว่า วัตถุมีรูปร่าง

มาตรา 138 ทรัพย์สินสิน หมายความว่า รวมทั้งทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้

มาตรา 139 อสังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น และหมายความรวมถึงทรัพย์สินอันเกี่ยวกับที่ดิน หรือทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นด้วย

มาตรา 140 สंहारิมทรัพย์ หมายความว่า ทรัพย์สินอื่นนอกจากอสังหาริมทรัพย์ และหมายความรวมถึงสิทธิอันเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นด้วย

มาตรา 141 ทรัพย์แบ่งได้ หมายความว่า ทรัพย์อันอาจแยกออกจากกันเป็นส่วนๆ ได้จริงถนัดชัดแจ้ง แต่ละส่วนได้รูปบริบูรณ์ถ้าพึงตัว

มาตรา 142 ทรัพย์แบ่งไม่ได้ หมายความว่า ทรัพย์อันจะแยกออกจากกันไม่ได้ นอกจากเปลี่ยนแปลงภาวะของทรัพย์ และหมายความรวมถึงทรัพย์ที่มีกฎหมายบัญญัติว่าแบ่งไม่ได้ด้วย

มาตรา 143 ทรัพย์นอกพาณิชย์ หมายความว่า ทรัพย์ที่ไม่สามารถถือเอาได้ และทรัพย์ที่โอนแก่กันมิได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา 144 ส่วนควบของทรัพย์ หมายความว่า ส่วนซึ่งโดยสภาพแห่งทรัพย์หรือโดยจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นเป็นสาระสำคัญในความเป็นอยู่ของทรัพย์นั้น และไม่อาจแยกจากกันได้นอกจากจะทำลายทำให้บุบสลาย หรือทำให้ทรัพย์นั้นเปลี่ยนแปลงรูปทรงหรือสภาพไป เจ้าของทรัพย์ย่อมมีกรรมสิทธิ์ในส่วนควบของทรัพย์นั้น

มาตรา 145 ไม้ยืนต้นเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ไม้นั้นขึ้นอยู่ ไม้ล้มลุกหรือธัญชาติอันจะเก็บเกี่ยวรวงผลได้คราวหนึ่งหรือหลายคราวต่อปีไม่เป็นส่วนควบกับที่ดิน

มาตรา 146 ทรัพย์ซึ่งติดกับที่ดินหรือติดกับโรงเรือนเพียงชั่วคราวไม่ถือว่าเป็นส่วนควบกับที่ดินหรือโรงเรือนนั้น ความข้อนี้ให้ใช้บังคับแก่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งผู้มีสิทธิในที่ดินของผู้อื่นใช้สิทธินั้นปลูกสร้างไว้ในที่ดินนั้นด้วย

มาตรา 147 อุปกรณ์ หมายความว่า สंहาริมทรัพย์ซึ่งโดยปกตินิยมเฉพาะถิ่นหรือโดยเจตนาชัดแจ้งของเจ้าของทรัพย์ที่เป็นประธาน เป็นของใช้ประจำอยู่กับทรัพย์ที่เป็นประธานเป็นอาจิมเพื่อประโยชน์แก่การจัดดูแล ใช้สอย หรือรักษาทรัพย์ที่เป็นประธาน และเจ้าของทรัพย์ได้นำมาสู่ทรัพย์ที่เป็นประธาน โดยการนำมาติดต่อหรือปรับเข้าไว้ หรือทำโดยประการอื่นใดในฐานะเป็นของใช้ประกอบกับทรัพย์ที่เป็นประธานนั้น อุปกรณ์ที่แยกออกจากทรัพย์ที่เป็นประธานเป็นการชั่วคราวก็ยังไม่ขาดจากการเป็นอุปกรณ์ของทรัพย์ที่เป็นประธานนั้น อุปกรณ์ย่อมตกติดไปกับทรัพย์ที่เป็นประธาน เว้นแต่จะมีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 148 ดอกผลของทรัพย์ ได้แก่ ดอกผลธรรมดาและดอกผลนิตินัย ดอกผลธรรมดา หมายความว่า สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของทรัพย์ ซึ่งได้มาจากตัวทรัพย์ โดยการมีหรือใช้ทรัพย์นั้นตามปกตินิยม และสามารถถือเอาได้เมื่อขาดจากทรัพย์นั้น ดอกผลนิตินัย หมายความว่า ทรัพย์หรือประโยชน์อย่างอื่น

ที่ได้มาเป็นครั้งคราวแก่เจ้าของทรัพย์สินจากผู้อื่นเพื่อการใช้ทรัพย์สินนั้น และสามารถคำนวณและถือเอา
ได้เป็นรายวันหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. บอกสาระสำคัญของกฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวันแต่ละประเภทได้
3. สรุปปัญหาของการใช้กฎหมายในสังคมไทยได้

คำชี้แจง

1. แบ่งนักศึกษาออกเป็น กลุ่มละ 6 คน จัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็นใน
ชีวิตประจำวัน ตามหัวข้อที่แต่ละกลุ่มเลือกได้ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้เพื่อน ๆ นักศึกษาใน
วิทยาลัยได้ทราบทั่วกัน

2. ให้นักศึกษาแต่ละคนศึกษาข่าวหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายประจำวันมาคน
ละ 1 ฉบับเพื่อนำมาวิเคราะห์ในชั้นเรียน ตามความคิดเห็นของแต่ละบุคคล (เช่น ข่าวการฆ่าชิงทรัพย์
การวางระเบิด การขายสินค้าปลอมตกภาษี ฯลฯ โดยให้วิเคราะห์ว่าเป็นความผิดประเภทใด เจตนาหรือไม่
ควรได้รับการลดหย่อนอย่างไร)

.....
.....

แบบฝึกหัด

ก. จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ตาม พ.ร.บ. ทะเบียนราษฎร หากมีการเกิด การตาย ควรดำเนินการอย่างไร
2. การขอมีบัตรประจำตัวประชาชนจะดำเนินการเมื่อใด บุคคลใดบ้างที่ได้รับการยกเว้น
3. กฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวันมีอะไรบ้าง
4. องค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอาญามีอะไรบ้าง
5. จงระบุโทษทางอาญา ว่ามีอะไรบ้าง

6. กรณีเช่นใดบ้างที่กฎหมายยกเว้นความผิดได้
7. ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ระบุนความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาไว้อย่างไรบ้าง
8. ททรัพย์มีกี่ประเภท อะไรบ้าง
9. ปัญหาการใช้กฎหมายมีอะไรบ้าง
10. กฎหมายและศีลธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

ข. จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ควรทำเมื่อมีอายุครบเท่าใด

ก. 15 ปี	ข. 17 ปี
ค. 18 ปี	ง. 21 ปี
2. บุคคลใดต่อไปนี่ที่ได้รับการยกเว้น โดยใช้บัตรอื่นแทนบัตรประจำตัวประชาชนได้

ก. พระสงฆ์	ข. ข้าราชการ
ค. ทหาร	ง. ถูกทุกข้อ
3. เหตุการณ์ใดต่อไปนี่ที่จะต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ภายใน 15 วัน

ก. คนเกิด	ข. การสร้างบ้าน
ค. ย้ายที่อยู่	ง. ถูกทุกข้อ
4. หากเราไปพบศพที่ถูกนำมาทิ้งไว้ข้างทาง เราควรปฏิบัติอย่างไร

ก. แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจภายใน 24 ชั่วโมง
ข. แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจภายใน 7 วัน
ค. แจ้งเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองภายใน 15 วัน
ง. แจ้งเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองภายใน 30 วัน
5. ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ตายในท้องที่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก กฎหมายระบุให้ขยายเวลาการแจ้งเหตุได้ภายในกี่วัน

ก. 5 วัน	ข. 7 วัน
ค. 10 วัน	ง. 15 วัน
6. ข้อใดถูกต้อง

ก. ชายไทยอายุ 21 ปี จ้องแจ้งขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน
ข. พระสงฆ์ไม่ต้องไปตรวจเลือกเพื่อรับราชการทหาร

- ค. เมื่อปลดจากทหารกองประจำการ จะกลายเป็นทหารกองหนุนจนถึงอายุ 46 ปี
 ง. ผู้ใดไม่รับราชการทหารกองประจำการมีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี
7. ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 16) กำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามข้อใด
 ก. จำนวนประชากรทั่วประเทศและจำนวนตามบัญชีรายชื่อ 100 คน
 ข. จำนวนประชากรในแต่ละท้องถิ่นรวมทั้งตามบัญชีรายชื่อ 400 คน
 ค. จำนวนเขตเลือกตั้งทั่วประเทศ 400 คนและจำนวนตามบัญชีรายชื่อ 100 คน
 ง. จำนวนประชากร 175,000 คน ต่อผู้แทน 1 คน
8. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันต้องมีอายุเท่าใด
 ก. 18 ปี
 ข. 20 ปี
 ค. 21 ปี
 ง. 25 ปี 9. บุคคลใดต่อไปนี้มีสิทธิไปเลือกตั้ง
 ก. กรรมการการเลือกตั้ง
 ข. นักศึกษา
 ค. ทหารเกณฑ์
 ง. วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน
10. บุคคลใดต่อไปนี้อันไม่เหมาะสมที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ก. เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้ว
 ข. เคยถูกยึดทรัพย์เพราะร่ำรวยผิดปกติ
 ค. รับราชการอยู่ในปัจจุบัน
 ง. ถูกทุกข้อ
11. ข้อใดไม่ใช่ความผิดทางอาญา
 ก. ความผิดฐานลักทรัพย์
 ข. ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยไม่มีอันตราย
 ค. ความผิดเกี่ยวกับสัญญา
 ง. ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก
12. ข้อใดกล่าวผิด
 ก. หลักทั่วไปความผิดทางอาญาขอมความกันไม่ได้
 ข. กฎหมายอาญาจะต้องมีการตีความโดยเคร่งครัด
 ค. โทษสูงสุดทางอาญาคือการประหารชีวิต
 ง. โทษปรับและริบทรัพย์สินเป็นการลงโทษทางแพ่ง
13. นาย ก. ไม่พอใจที่นาย ข. ตีสุนัขของตน จึงชักปืนออกมายิงเพื่อต้องการฆ่า แต่กระสุนปืนไปถูกเด็กชายแดงลูกชายของ ข. เสียชีวิต นาย ก. มีความผิดในลักษณะใด
 ก. ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา

- ข. ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา
- ค. ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยประมาท
- ง. ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยการเคียดแค้น

14. นายสมชาย จุดไฟเผาขยะหน้าบ้านแต่ดับไม่สนิท ไฟจึงลุกลามไหม้บ้านตนเองและชุมชน นายสมชายมีความผิดหรือไม่อย่างไร

- ก. มีความผิดฐานกระทำโดยประมาท
- ข. มีความผิดฐานกระทำโดยเจตนา
- ค. มีความผิดฐานกระทำโดยไม่เจตนา
- ง. มีความผิดฐานกระทำการโดยสำคัญผิด

15. ชุนศึกสะท้านภพ เป็นนักมวยที่ชกคู่ต่อสู้เสียชีวิตขณะทำการแข่งขัน มีความผิดหรือไม่อย่างไร

- ก. มีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่ประมาท
- ข. มีความผิดฐานกระทำการโดยไม่เจตนา
- ค. ไม่มีความผิด เพราะกฎหมายยกเว้นความผิด ซึ่งกระทำตามกติกาการแข่งขัน
- ง. ไม่มีความผิด เพราะไม่ได้มีเจตนาให้คู่แข่งขันเสียชีวิต

16. เด็กชายยอดยศ อายุ 11 ปี ถูกเด็กชายยิ่งยวด น้องชาย อายุ 9 ปี ยิงเสียชีวิตขณะเล่นตำรวจจับผู้ร้าย โดยใช้ปืนจริงของบิดามาเป็นอาวุธ เด็กชายยิ่งยวดจะได้รับโทษสถานใด

- ก. ไม่ได้รับโทษเพราะไม่มีเจตนา
- ข. รับโทษฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา
- ค. ได้รับการยกเว้นโทษเพราะเป็นพี่น้องกัน
- ง. ได้รับการยกเว้นโทษ เพราะเป็นเด็กอายุไม่เกิน 14 ปี

17. ข้อใดถือเป็นอสังหาริมทรัพย์

- ก. ที่ดิน
- ข. สิทธิจำนำ
- ค. รถยนต์
- ง. นาฬิกา

18. คำซื้อรถจักรยานเก่าคันหนึ่งมาจากร้านซ่อมจักรยานในตลาด ชาวจำได้ว่ารถคันดังกล่าวเป็นของตนเองที่หายไปเมื่อ 3 เดือนที่แล้ว ชาวควรทำอย่างไรจึงจะได้รถคืน

- ก. แข็งความว่าคำรับซื้อของโจร
- ข. ขอคืนจากคำว่าเป็นรถของคนที่หายไป
- ค. ซื้อคืนจากคำในราคาที่คำซื้อมา
- ง. ทำทั้ง 3 กรณี

19. ข้อใดคือปัญหาการใช้กฎหมาย

ก. ความล่าช้าของกฎหมาย

ค. ผู้ใช้กฎหมาย

ข. การแปลความตามกฎหมาย

ง. ถูกทุกข้อ

20. กฎหมายใดที่ถือว่าสำคัญต่อประชาชนมากที่สุด

ก. รัฐธรรมนูญ

ค. กฎหมายเลือกตั้ง

ข. กฎหมายทะเบียนราษฎร

ง. กฎหมายอาญา